

Hernie de disc

Autor: Ingrid Lausund

Născută în 1965 la Ingolstadt, în Bavaria, **Ingrid Lausund** a studiat Actoria și Regia la Academia de Teatru din Ulm. A fost angajată mai întâi la Theater Ravensburg, und și-a și montat câteva texte. Apoi a fost angajată de unul dintre cele mai bune teatre din Germania, Deutsches Theater Hamburg, pentru care a scris și pus în scenă mai multe piese. În 1999 a fost profesor invitat la Mozarteum, în Salzburg. Pentru scenariile de televiziune ale serialului **Tatortreiniger** (*Omul care face curățenie la locul faptei*), a fost distinsă cu **Premiul Grimme** doi ani la rând: în 2012 și 2013. Dar abia în 2015 a făcut public faptul că, în spatele pseudonimului Mizzi Meyer, pe care-l folosea ca scenarist, se afla Ingrid Lausund.

Sinopsis

Personajele: 2f, 3b

Genul: comedie psihologică, parodie, fiction

Subtitlu: *O seară pentru oameni cu afecțiuni de ținută*

Într-o firmă care este, de fapt FIRMA, adică orice corporație, companie (mică ori mare), concern, instituție cu ierarhii bine definită, locurile de la vârf fiind întotdeauna ispititoare și prilej de lupte aprige, ascunse sub zâmbete de fațadă – cinci angajați se perindă prin antecamera ȘEFULUI - instanța supremă, invizibilă, terorizantă, atotputernică, temută, criminală, mutilantă, cultivată cu o ipocrizie bolnavă de către toți subalternii. Un șef care nu apare în piesă. E prezentă numai **ușa spre șef**.

Cei cinci angajați ai firmei pe care îi ia în vizor autoarea sunt reprezentativi pentru mai multe straturi profesionale și, desigur, pentru tot atâtea tipologii de angajați supuși. Practic, deși nu foarte numeroși, ei acoperă gama tipologică a mai tuturor acelor care alcătuiesc masa de salariați ai FIRMEI. Ai firmelor, în general. Miza piesei este intrarea la ȘEF; intrare care, aparent, se face doar pe bază de dorință a șefului de a te primi în biroul său. Sau de **a te chema** acolo. Acest moment e marcat de aprinderea unui bec roșu, aflat deasupra ușii sale, și de un anumit semnal sonor, conceput, și el, în așa fel încât să inducă oarece spaimă, sau chiar teroare, sau chiar panică.

Rând pe rând, cei cinci accesează biroul șefului. Rând pe rând, ies de acolo fie cu un cuțit înfipț în spate, fie cu un topor în cap, fie cu fața anulată și transformată într-o masă amorfă, fie cu propriul cap la subraț, fie metamorfozați într-un snop de paie vorbitor. Toate aceste întâmplări sunt tratate de către colegi (și chiar de către victime) ca fiind absolut normale. Parabola înghițirii umilințelor dincolo de limită, precum și cea a șicanelor pe care și le fac între ei, se construiește astfel pe un umor demn de cele mai reușite parodii, dar și dublat de o cruzime pe măsură. O parte din frustrările astfel acumulate, dar și din ambițiile și deformările de personalitate indispensabile ascensiunii în carieră sunt consumate în relațiile, mai mult sau mai puțin conflictuale, dintre angajați. Actul suprem de revoltă al celor cinci este acela că lipesc o gumă de mestecat pe ușa șefului. Dar tot ei se grăbesc s-o dea jos, de îndată ce becul pâlpâie și sunetul de invitație înăuntru se face auzit. Există și două tentative de demisii. Nimeni nu are curajul să spună ceva în fața instanței terorizante, ori să facă ceva.

În final, tot ce îndrăznesc ei să comită, este curajosul gest de a monologa, atunci când cred că nu se află în preajmă, despre adevăratele gânduri și frământări care îi locuiesc. Auzindu-se unii pe alții din întâmplare, nasc o solidaritate spontană, pe care se refugiază s-o consume în ...WC-ul firmei.

Comentariul lui Scora

Există o gamă întreagă de piese dedicate universului muncii în marile corporații din zilele noastre, problemelor psihologice pe care acesta le generează (așa cum spuneam și în prezentarea piesei lui „Cu mulțumirile firmei”, de Lutz Hübner), dar această *Hernie de disc* mi se pare cea mai țărănită, în sensul bun și ofertant al cuvântului. Fiecare dintre cei cinci subalterni practică o anumită disciplină din zona artelor marțiale, caracteristică firii lui. Pentru că, lumea muncii de azi, trebuie, nu-i așa, să fii cât mai bine pregătit. Și fiecare dintre ei mimează demnitatea, are derizorii pusee de revoltă, chiar tentative de evadare (demisie) dictate de propria demnitate, nu-i așa, și sfârșește prin a se minți, prin a formule argumente contra în așa fel încât să-și păstreze aparenta atitudine demnă. Umorul negru conlucrează perfect cu finețea analizei psihologice și amândouă se exprimă în acțiuni dramatice care escaladează în brutalitate extremă, dar fără să trădeze convenția comediei. O comedie pe alocuri neagră, desigur – dar comedie! Nu întâmplător, premiera românească a fost produsă de Teatrul de Comedie București.

Date tehnice

Premiera absolută a avut loc în aprilie 2002 la *Deutsches Theater Hamburg*, în regia autoarei.

Premiera românească a ieșit în noiembrie 2017 la Sala Nouă Teatrului de Comedie București și a fost pusă în scenă de Dorin Boca.

Drepturile de reprezentare sunt deținute de **Suhrkamp Verlag**, editură reprezentată în România de Livia Stoia Literary Agency, office@liviastoliaagency.ro

Pentru drepturile asupra traducerii în limba română: Victor Scoradeț, 0722 408 530, vicmarsco@yahoo.de.

Mostră text

4 O discuție pozitivă

KRISTENSEN iese pe UȘASPREȘEF. Este evident surprinsă plăcut. Rămâne locului în dreptul ușii.

KRUSE Deci?

KRISTENSEN Deci. Deci. Nu, asta, da, asta... asta, acum, chiar a ... o discuție pozitivă, da, deci, cred că totuși am reușit să mă pun în valoare.

(Se duce la automatul de cafea, în spinarea ei e înfipt un cuțit mare de măcelărie. KRUSE și HUFSCHMIDT îl observă și sunt îngroziți. Se gândesc dacă nu cumva ar fi cazul să-i atragă și lui KRISTENSEN atenția asupra cuțitului.)

KRETZKY Cafea?

KRISTENSEN De fapt, eu nu beau cafea, totuși, da, în mod excepțional, mulțumesc.

Sunt de-a dreptul... ba da, a fost de-a dreptul pozitivă.

KRETZKY Păi atunci e bine.

KRISTENSEN Sigur, și eu am fost bine pregătită, trebuie s-o spun, mă gândisem foarte exact dinainte, ce anume trebuie și ce nu...

KRETZKY Da, e important să știi asta dinainte cât se poate de bine.

KRISTENSEN Sinceră să fiu, îmi făcusem deja griji, dacă nu cumva, totuși... ceva... Dar nuu... a fost chiar bine.

KRETZKY Păi atunci... în seara asta bem o șampanie.

KRISTENSEN O, da, mă bucur de pe acum.

(Kruse a extras cuțitul cu grijă.)

KRETZKY Și pe urmă mergem la film. Vedem ceva absolut interzis, „Mireasa sfioasă” sau „Patru zile până la nuntă”...

KRISTENSEN Ar fi o chestie, o, da, așa, pur și simplu... în timpul săptămânii... De fapt, azi voiam să rămân până mai târziu și să mai...

KRETZKY Aș. Astă seară bem șampanie...

KRISTENSEN Da, așa facem...

(Kruse nu știe unde să pună cuțitul și, pe șest, i-l înfîge lui KRISTENSEN la loc în spinare.)

(Către Kruse.) Ce tot faceți acolo?

KRUSE Nu eu l-am... Eu n-am făcut decât să-l... acolo unde a fost.

(KRISTENSEN tot nu a băgat de seamă. Pe UȘASPREȘEF iese SCHMITT, inițial neobservată de nimeni. Dialogul la automatul de cafea continuă. Fața lui SCHMITT nu mai există. În locul ei, o bucată mare de cocă. SCHMITT încearcă să-și aprindă o țigară, observă că ceva nu e-n regulă cu fața ei. Încearcă să prelucreze aluatul în așa fel, încât să semene din nou cu fața ei. Eșuează. Deodată, se trezește în mână cu o bucată de aluat din fața ei. Nu știe unde s-o pună. O mănâncă.)

(...)

13 Prieteni

KRETZKY și KRUSE.

KRETZKY Așa, asta a fost. Și acum gata.

KRUSE Așa nu se poate deloc.

KRETZKY Nu cu mine.

KRUSE Așa nu se poate deloc.

KRETZKY Acum chiar că gata.

KRUSE Eu am plecat.

(Pauză.)

KRETZKY Gata și cu dezbaterile în stil mare.

KRUSE Nu aduc nimic.

KRETZKY La un moment dat e vorba de decizie.

KRUSE Iar decizia a fost luată.

KRETZKY Plecăm.

KRUSE Am plecat deja.

KRETZKY Am plecat departe.

(Pauză.)

N-am de gând s-o mai fac aici pe bufonul.

KRUSE Da. În fond, la ce bun.

KRETZKY Păi da, de ce, poate pentru bani.

KRUSE Da, așa e. Banii, da ... plata e-n regulă.

KRETZKY Și nu-i provincie.

KRUSE Nu, asta nu se poate spune.

KRETZKY Și în afară de asta ...

KRUSE Cantina nu-i rea deloc.

KRETZKY Mă rog, se-nscrie în medie.

KRUSE Dar totuși nu e rea.

KRETZKY Există altele mai rele.

KRUSE Așa e.

(Pauză.)

KRETZKY Dar acum e totuna. Hotărârea a fost luată.

KRUSE Așa nu se poate.

KRETZKY Noi plecăm.

KRUSE Am și plecat.

KRETZKY Și-ncă departe de tot.

(Pauză.)

Da, bine ...

(Se ridică amândoi.)

Ah, țigările mele au rămas înăuntru.